

Załącznik nr 1 – Zakres i cele zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu pozakonkursowego „Regionalne obserwatorium procesu transformacji (ROPT)”

Działania w ramach projektu będą służyły wsparciu i usprawnieniu zarządzania procesem transformacji społeczno-gospodarczej regionu. Celem głównym projektu jest gromadzenie i rozpowszechnianie wiedzy na temat:

- procesów społeczno-gospodarczych zachodzących w regionie,
- skutecznych modeli transformacyjnych wypracowanych w ramach dobrych praktyk
- innowacyjnych technologii wspierających proces przechodzenia na gospodarkę obiegu zamkniętego,

oraz promowanie ramowych kierunków reorientacji zawodowej w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji poprzez inicjowanie współpracy:

- partnerów lokalnych z obszarów podlegających transformacji społeczno-gospodarczej;
- jednostek badawczo-rozwojowych z podmiotami gospodarczymi.

Powyższe jest istotne, zwłaszcza mając na uwadze duży zasięg sektora górniczego i okołogórniczego wśród przedsiębiorców z regionu.

Zadania projektu realizowane w ramach czterech modułów odpowiadają na wyzwania dotyczące rozwoju regionalnych inteligentnych specjalizacji w zakresie ICT, medycyny, energetyki, przemysłów wschodzących czy zielonej gospodarki, m.in. poprzez podejmowanie działań wspierających inteligentną transformację regionu realizowaną na fundamentach regionalnego ekosystemu innowacji, o którym mowa w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2030.

- I. Moduł diagnostyczno-prognostyczny** – w ramach modułu powstanie łącznie 8 materiałów badawczych, dających podstawę do opracowania bilansu strategicznego dla priorytetów sprawiedliwej transformacji województwa śląskiego, o którym mowa w module III.
- a) Opracowanie raportów o charakterze diagnostyczno-prognostycznym, w tym, m.in. w zakresie: potrzeb w obszarze reorientacji zawodowej osób odchodzących z sektora górnictwa, łańcuchów wartości sektora górnictwa i energetyki konwencjonalnej, modeli reorientacji kształcenia. Celem badań i analiz, które będą przedmiotem tego modułu, jest dostarczenie wiedzy i wsparcie kompetencji uczestników procesu transformacji w celu efektywnego włączenia różnych interesariuszy, w tym uczestników dialogu społecznego. Wiedza, w postaci przygotowanych raportów i analiz pozwoli na lepsze zrozumienie różnorodnych procesów związanych z transformacją i przygotowaniem pracowników oraz ich przedstawicieli, jak i pracodawców do nadchodzących zmian. Badania będą odnosić się do analizy bieżącego zaangażowania w ramach zidentyfikowanych inteligentnych specjalizacji regionu oraz potencjalnych kierunków możliwych działań mogących przyczynić się do ich rozwoju. Na podstawie przeprowadzonych badań raporty zawierać będą również rekomendacje, co do przyszłych działań outplacementowych.

Tematyka badań planowanych do realizacji przez partnera/partnerów:

1. Oczekiwania pracowników kopalń i firm okołogórnich wobec oferty outplacementowej w związku z planowaną dekarbonizacją;
2. Wizja i plany głównych interesariuszy wobec wyzwań dekarbonizacji regionu;
3. Rola liderów związkowych w procesie zmian wyznaczonych przez transformację polskiego górnictwa;
4. Postawy pracowników kopalń i firm okołogórnich wobec zmian ich aktywności i kariery zawodowej;
5. Przewidywanie przyszłych umiejętności a wewnętrzny potencjał przedsiębiorców;

6. Wpływ zamknięcia zakładów górniczych na lokalne otoczenie m.in. przedsiębiorców, rynek pracy;
7. Włączanie interesariuszy w dialog społeczny w procesie zamykania zakładu górniczego w celu zmniejszenia możliwości występowania konfliktów społecznych;
8. Przewidywanie i łagodzenie możliwości wystąpienia negatywnych skutków społecznych związanych z procesem zamykania kopalń i ochrony pracowników przed zwolnieniem.

Każde z badań powinno być realizowane w trzech etapach:

I etap obejmuje działania konceptualizacji, tj. przygotowanie metodologii badania, jego ostatecznej konceptualizacji, m.in. ustalanie pojęć, określenie celu dla każdego badania i pytań badawczych; operacjonalizacja (m.in. wybór technik badawczych i doboru grup badanych, zasad analizy danych), przygotowanie narzędzi badawczych, przeprowadzenie desk research.

II etap będzie obejmował działania realizacji badań terenowych w tym m.in. przeprowadzenie pilotażu badań, dobór próby, realizacja badań terenowych, weryfikacja zebranego materiału empirycznego, kodowanie materiału surowego, analiza materiału empirycznego – porównanie danych empirycznych z pytaniami i hipotezami, testowanie hipotez.

III etap obejmować będzie przygotowanie końcowego raportu z badań

Badania powinny być przeprowadzone metodą ilościową i jakościową przy wykorzystaniu techniki kwestionariuszowej i wywiadów indywidualnych. Badania wykonane zostaną z wykorzystaniem metodyki triangulacji, która zwiększa wiarygodność otrzymanych wyników oraz możliwość ich ekstrapolacji na badaną populację. Nie wyklucza się dopuszczenia zmiany technik badawczych na etapie operacjonalizacji, na takie, które uznane będą za bardziej efektywne. Ponadto badania powinny zostać przeprowadzone na jak największej próbie, która odwzorowywać będzie cechy populacji, aby otrzymać rzetelne wyniki badań.

Badania zostaną opracowane z wykorzystaniem metod badań jakościowych (FGI, IDI, case study, desk research) i ilościowych. W doborze grupy badawczej zostaną wykorzystane metody doboru nieprobabilistycznego, angażujące grupy respondentów z różnych kręgów interesariuszy, zaangażowanych w proces transformacji.

Wyniki badań zostaną opracowane w atrakcyjnej formie z wykorzystaniem ikonografiki, upowszechnione oraz udostępnione zainteresowanym stronom, w tym prezentowane na konferencjach.

Tematyka badań odzwierciedla potrzebę diagnozy oraz wskazania kierunków dla działań podejmowanych w ramach procesu transformacji regionu, w tym w odniesieniu do reorientacji zawodowej, wynikającej dla uczestników tego procesu z potrzeby budowy nowej infrastruktury inteligentnego wzrostu, bazującego na technologiach niskoemisyjnych i efektywności energetycznej (Cel strategiczny 2.3 Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2030).

- b) Organizacja spotkań w regionie (mini-konferencje – najnowsze trendy – prelegenci UMWSL, zewnętrzni, europejscy, regionalni, lokalni) oraz konferencji regionalnej (w ramach sieci współpracy – Forum, o którym mowa w module II lit. a)

II. Moduł konsultacyjny – w ramach modułu będą realizowane warsztaty rozwoju społeczno-gospodarczego dla społeczności lokalnych oraz warsztaty innowacyjne dla przedsiębiorców, wynalazców i pionierów nowych technologii. Wszystkie wydarzenia będą uwzględniać w swoich agendach potrzebę wspierania zidentyfikowanych inteligentnych specjalizacji regionu.

- a) Realizacja warsztatów lokalnego rozwoju ekonomicznego (LED) na terenie województwa śląskiego – celem warsztatów jest identyfikacja warunków w zakresie transformacji, wypracowanie rozwiązań społeczno-gospodarczych w zakresie transformacji (projektów); interesariusze biorący udział w warsztatach stworzą regionalną sieć współpracy pn. Forum Sprawiedliwej Transformacji dla Województwa Śląskiego. W skład sieci wchodzi także instytucje otoczenia biznesu oraz firmy sektora OZE zlokalizowane w województwie. Projekty mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach RPO/JTF).

- b) Realizacja warsztatów innowacji dla przedsiębiorców, wynalazców i pionierów technologii (instytuty badawcze, parki naukowo techniczne, uczelnie) – przy współudziale pracodawców; celem warsztatów jest tworzenie bazy innowacyjnych rozwiązań technologicznych z zakresu transformacji energetycznej i neutralności klimatycznej oraz rekomendowanie źródeł finansowania i pomoc w przygotowaniu wniosków), częścią współpracy będzie funkcjonowanie biura akcji.
- c) Włączenie szerokiego grona interesariuszy w proces m.in.: (i) jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego, (ii) firm sektora odnawialnych źródeł energii i szerzej zielonej gospodarki (budownictwo pasywne, eko-transport, zagospodarowanie przestrzeni, gospodarka wodna, gospodarka odpadami), (iii) instytucji okołobiznesowych (m.in. instytuty badawcze, parki technologiczne), (iv) sektora górnictwa i energetyki konwencjonalnej, (v) organizacji pozarządowych.
- d) Organizacja/współorganizacja lub udział w wydarzeniach regionalnych i ponadregionalnych (Śląski Festiwal Nauki, konferencja POLREG, Europejski Kongres Gospodarczy, itp.) bądź innych wydarzeniach dotyczących działań podejmowanych na rzecz transformacji regionu.

III. Moduł strategiczny - w ramach modułu będzie prowadzony monitoring i bieżąca aktualizacja priorytetów, celów, kierunków działania i projektów strategicznych transformacji społeczno-gospodarczej regionu, zwłaszcza biorąc pod uwagę potencjał rozwojowy w odniesieniu do zidentyfikowanych inteligentnych specjalizacji regionu a w szczególności:

- a) Monitoring i aktualizacja wizji i priorytetów sprawiedliwej transformacji w województwie śląskim z uwzględnieniem specyfiki podregionów;
- b) Opracowanie bilansu strategicznego dla priorytetów sprawiedliwej transformacji dla województwa śląskiego;
- c) Monitoring i aktualizacja Projektów strategicznych dla sprawiedliwej transformacji Województwa Śląskiego;
- d) Monitoring i aktualizacja celów, kierunków działania sprawiedliwej transformacji w województwie śląskim z uwzględnieniem specyfiki podregionów;
- e) Wdrażanie – monitoring i ewaluacja Planu Sprawiedliwej Transformacji dla Województwa Śląskiego.

IV. Moduł zarządzania procesem transformacji – w ramach modułu będą realizowane bieżące zadania z zakresu zarządzania procesem, w tym:

- a) stworzenie pełnej bazy interesariuszy sprawiedliwej transformacji w województwie śląskim wg podregionów NUTS3 (m.in.: samorządy terytorialne, nowy sektor OZE, instytucje otoczenia biznesu, sektor tradycyjny itp.);
- b) współorganizacja spotkań roboczych z interesariuszami i wykonawcami modułów;
- c) współorganizacja procesu konsultacji;
- d) pozyskanie baz danych do analiz i oprogramowania i/lub sprzętu do ich obróbki.